



ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2026/1698

z dnia 10 lipca 2026 r.

w sprawie udzielenia nadzwyczajnego wsparcia finansowego sektorom rolnictwa dotkniętym niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi i klęskami żywiołowymi w Chorwacji, na Cyprze, w Portugalii, Rumunii i Słowenii, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 221 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wiosną i latem 2025 r. Chorwacja została dotknięta szeregiem niekorzystnych zjawisk klimatycznych. Sezon wegetacyjny rozpoczął się od dwóch okresów niskich temperatur z przymrozkami – w połowie marca i na początku kwietnia. W tym samym okresie występowały również nadmierne opady i susze, które wpłynęły na plony niektórych upraw. W wyniku połączenia tych niekorzystnych zjawisk wystąpiły znaczne szkody w produkcji śliwek, orzechów laskowych, winnic, lucerny i buraków cukrowych.
- (2) W miesiącach letnich 2025 r. na Cyprze wystąpiła dotkliwa susza spowodowana brakiem opadów i ekstremalnymi upałami. Deficyt opadów był zauważalny już od maja. Przedłużająca się susza spowodowała nieodwracalne skutki dla kilku sektorów rolnictwa i upraw, prowadząc do znacznego zmniejszenia produkcji owoców cytrusowych, bananów, fig, granatów, opuncji figowej, winnic, oliwek do produkcji oliwy i oliwek stołowych, zbóż, pasz i produktów pszczelich. Susza spowodowała również znaczny wzrost kosztów paszy dla bydła, owiec i kóz.
- (3) W styczniu i lutym 2026 r. Portugalia ucierpiała w wyniku sztormu Kristin. Na skutek bardzo intensywnych opadów deszczu, silnych wiatrów i wysokich fal wystąpiły powodzie i poważne incydenty związane z pogodą, które zniszczyły grunty rolne i infrastrukturę. Sztorm spowodował znaczne straty w produkcji rolnej. W miejscach wystąpienia sztormu rozległe szkody objęły produkcję roślin polowych, oliwek do produkcji oliwy i oliwek stołowych, owoców i warzyw, a także sektor wina i sektor produkcji zwierzęcej.
- (4) Latem 2025 r. poważne niekorzystne zjawiska klimatyczne wystąpiły w Rumunii. Kraj ten ucierpiał w wyniku ekstremalnej suszy: powtarzające się fale upałów występowały od czerwca niemal do końca sierpnia. Bardzo gorące i suche warunki pogodowe wystąpiły w okresie najintensywniejszego rozwoju roślin uprawnych, powodując znaczne szkody w uprawach kukurydzy i słonecznika.
- (5) Wiosną 2025 r. w Słowenii wystąpiły dwie fale mrozów – w marcu i kwietniu – z temperaturami poniżej zera w kilku lokalizacjach. Łącznie te dwie fale przymrozków na początku okresu wegetacyjnego spowodowały znaczne szkody w produkcji jabłek.
- (6) Znaczne szkody poniesione przez producentów rolnych w wyniku tych niekorzystnych zjawisk klimatycznych i klęsk żywiołowych i wynikające z nich straty dochodów poniesione przez producentów w Chorwacji, na Cyprze, w Portugalii, Rumunii i Słowenii zagrażają rentowności gospodarstw rolnych w wymienionych państwach członkowskich.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

- (7) Aby przyczynić się do rozwiązania szczególnych problemów wynikających z tych niekorzystnych zjawisk klimatycznych i klęsk żywiołowych w Chorwacji, na Cyprze, w Portugalii, Rumunii i Słowenii, należy zatem przyjąć środek wyjątkowy.
- (8) Znaczne szkody i straty gospodarcze, które ponieśli producenci rolni w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk klimatycznych i klęsk żywiołowych, stanowią szczególny problem w rozumieniu art. 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, przy czym problemowi temu nie można łatwo zaradzić za pomocą środków wprowadzonych na podstawie art. 219 lub 220 tego rozporządzenia. Sytuacja nie jest konkretnie związana ze szczególnym zakłóceniem na rynku, ani z konkretnym zagrożeniem wystąpieniem takiego zakłócenia. Ponadto nie jest to sytuacja, która wymagałaby wprowadzenia środków w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się chorób zwierząt lub utracie zaufania konsumentów wynikającej z istnienia zagrożeń dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub roślin.
- (9) Kwotę, jaką należy udostępnić Chorwacji, Cyprowi, Portugalii, Rumunii i Słowenii, należy określić przy uwzględnieniu w szczególności odpowiedniej wagi tych państw członkowskich w unijnym sektorze rolnym na podstawie pułapów netto płatności bezpośrednich określonych w załączniku V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 ⁽²⁾ oraz z uwzględnieniem skutków niekorzystnych zjawisk klimatycznych i klęsk żywiołowych w tych państwach członkowskich.
- (10) Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia powinny rozdzielać nadzwyczajne wsparcie finansowe najskuteczniejszymi kanałami na podstawie obiektywnych, sprawiedliwych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają skalę trudności i rzeczywistych szkód gospodarczych, z jakimi borykają się rolnicy dotknięci kryzysem, takich jak na przykład minimalny odsetek strat w produkcji w kwalifikującym się sektorze lub uprawach. Państwa te powinny zapewnić, aby poszkodowani rolnicy byli ostatecznymi beneficjentami nadzwyczajnego wsparcia finansowego oraz unikać wszelkich zakłóceń rynku lub konkurencji.
- (11) Ponieważ kwoty, które mają zostać przydzielone Chorwacji, Cyprowi, Portugalii, Rumunii i Słowenii, zrekompensują jedynie część strat gospodarczych poniesionych przez rolników, Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia powinny mieć możliwość przyznania poszkodowanym rolnikom dodatkowego wsparcia krajowego na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (12) Aby umożliwić Chorwacji, Cyprowi, Portugalii, Rumunii i Słowenii elastyczne przydzielanie unijnego nadzwyczajnego wsparcia finansowego w zależności od indywidualnej sytuacji poszkodowanych rolników, należy zezwolić na kumulowanie tego nadzwyczajnego wsparcia finansowego z innymi rodzajami wsparcia finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w taki sposób, aby rekompensata nie była nadmierna.
- (13) Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty, Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia powinny uwzględnić wsparcie przyznane w ramach innych krajowych lub unijnych instrumentów wsparcia lub prywatnych systemów ubezpieczeń w celu zareagowania na poniesione straty gospodarcze.
- (14) Ponieważ unijne nadzwyczajne wsparcie finansowe ustala się w euro, aby zapewnić jednolite i jednocześnie stosowanie przepisów, konieczne jest określenie daty przeliczenia na walutę krajową kwoty przydzielonej państwu członkowskiemu, które nie przyjęło euro jako swojej waluty krajowej, jak ma to miejsce w przypadku Rumunii. W niniejszym rozporządzeniu nie określono terminu składania wniosków o przyznanie nadzwyczajnego wsparcia finansowego, zatem do celów art. 30 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127 ⁽³⁾, za termin operacyjny dla kursu walutowego w odniesieniu do kwot określonych w niniejszym rozporządzeniu należy uznać datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz.U. L 20 z 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

- (15) Aby zapewnić skuteczność tego środka wyjątkowego, beneficjenci powinni szybko otrzymać nadzwyczajne wsparcie finansowe. Ponadto należy zapewnić terminowe monitorowanie budżetu Unii, a także bieżące śledzenie i efektywne wykorzystanie rezerwy rolnej, co zmaksymalizuje jej dostępność i zwiększy zdolność szybkiego reagowania na pojawiające się kryzysy. W związku z tym należy określić datę kwalifikowalności, według której państwa członkowskie będą wypłacać to wsparcie beneficjentom. Wszelkie płatności dokonane po tej dacie należy uznać za niekwalifikujące się do finansowania unijnego.
- (16) Unia powinna zatem finansować wydatki poniesione przez Chorwację, Cypr, Portugalię, Rumunię i Słowenię z tytułu niniejszego środka wyjątkowego wyłącznie w przypadku, gdy wydatki te zostały poniesione przed określoną datą kwalifikowalności. Unijne nadzwyczajne wsparcie finansowe należy zatem wypłacić do dnia 28 lutego 2027 r.
- (17) Ponieważ żadne płatności dokonywane po dniu 28 lutego 2027 r. nie będą uznawane za kwalifikowalne, art. 5 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, który przewiduje proporcjonalne zmniejszenie płatności miesięcznych dokonanych po terminie, nie ma zastosowania.
- (18) Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia powinny przekazywać Komisji szczegółowe informacje na temat wdrażania niniejszego rozporządzenia, w szczególności opis środków, kryteria stosowane do określenia kwalifikujących się sektorów rolnych i upraw oraz dotknięte obszary geograficzne, aby umożliwić Komisji monitorowanie skuteczności środka wprowadzonego niniejszym rozporządzeniem.
- (19) Aby zapewnić jak najszybsze udzielenie nadzwyczajnego wsparcia finansowego rolnikom, Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia powinny bezzwłocznie wdrożyć niniejsze rozporządzenie. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (20) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. Chorwacji, Cypru, Portugalii, Rumunii i Słowenii udostępnia się unijne nadzwyczajne wsparcie finansowe wynoszące ogółem 56 600 000 EUR, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
2. Wydatki Unii poniesione zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie mogą przekroczyć łącznej kwoty:
 - a) 4 400 000 EUR w przypadku Chorwacji;
 - b) 4 600 000 EUR w przypadku Cypru;
 - c) 30 000 000 EUR w przypadku Portugalii;
 - d) 14 800 000 EUR w przypadku Rumunii;
 - e) 2 800 000 EUR w przypadku Słowenii.
3. Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia wykorzystują kwoty, o których mowa w ust. 2, na środki mające na celu zrekomensowanie najbardziej poszkodowanym rolnikom strat gospodarczych wynikających z niekorzystnych zjawisk klimatycznych i klęsk żywiołowych w latach 2025 i 2026, mających wpływ na rentowność ich gospodarstw rolnych.

Do unijnego nadzwyczajnego wsparcia finansowego kwalifikują się następujące uprawy rolne lub sektory:

- a) w Chorwacji: śliwki, orzechy laskowe, winnice, lucerna i buraki cukrowe;
- b) na Cyprze: owoce cytrusowe, banany, figi, granaty, opuncje figowe, winnice, oliwki do produkcji oliwy i oliwki stołowe, zboża, rośliny pastewne, pszczelarstwo, bydło, owce i kozy;
- c) w Portugalii: rośliny polowe, oliwki do produkcji oliwy i oliwki stołowe, owoce i warzywa, sektor wina i sektor produkcji zwierzęcej;
- d) w Rumunii: słonecznik i kukurydza;
- e) w Słowenii: jabłka.

4. Środki, o których mowa w ust. 3, wprowadza się na podstawie obiektywnych, sprawiedliwych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają rzeczywiste straty gospodarcze poniesione przez poszkodowanych rolników. Środki te mają taki charakter, aby wynikające z nich płatności nie powodowały żadnych zakłóceń rynku ani konkurencji.
5. Nadzwyczajne wsparcie finansowe przewidziane w niniejszym rozporządzeniu ogranicza się do zrekompensowania rolnikom strat w dochodach wynikających bezpośrednio ze szkód w kwalifikujących się sektorach i w produkcji roślinnej. Żadne inne straty gospodarcze nie kwalifikują się do wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia.
6. Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia zapewniają, aby w przypadku gdy rolnicy nie są bezpośrednimi beneficjentami unijnego nadzwyczajnego wsparcia finansowego, korzyści ekonomiczne z tytułu tego wsparcia były im przekazywane w całości.
7. Wydatki poniesione przez Chorwację, Cypr, Portugalię, Rumunię i Słowenię, określone w ust. 2 w związku z płatnościami w ramach środków, o których mowa w ust. 3, kwalifikują się do unijnego nadzwyczajnego wsparcia finansowego tylko wówczas, gdy płatności tych dokonuje się przed dniem 28 lutego 2027 r.
8. Do celów stosowania przepisów art. 30 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127 terminem operacyjnym dla kursu walutowego w odniesieniu do kwot określonych w art. 1 ust. 2 lit. d) tego rozporządzenia jest data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
9. Unijne nadzwyczajne wsparcie finansowe przewidziane w niniejszym rozporządzeniu może być kumulowane ze wsparciem finansowanym w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
10. Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia mogą przyznać dodatkowe wsparcie krajowe na środki wprowadzone na podstawie ust. 3, do wysokości 200 % odpowiednich kwot określonych w ust. 2, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, pod warunkiem że wynikające z tego płatności nie spowodują żadnych zakłóceń rynku ani konkurencji, ani nadmiernej rekompensaty. Uprawy rolne i sektory kwalifikujące się do dodatkowego wsparcia krajowego są takie same jak uprawy i sektory kwalifikujące się do unijnego nadzwyczajnego wsparcia finansowego. Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia wypłacają dodatkowe wsparcie krajowe do dnia 30 kwietnia 2027 r.
11. Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty przy przyznawaniu wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia, Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia powinny uwzględnić wsparcie przyznane w ramach innych krajowych lub unijnych instrumentów wsparcia lub systemów prywatnych w celu zareagowania na odnośne straty gospodarcze.

Artykuł 2

1. Niezwłocznie i nie później niż do dnia 31 października 2026 r. Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia przekazują Komisji następujące informacje w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 1 ust. 3:
 - a) opis środków, które zamierzają wprowadzić;
 - b) kryteria stosowane do określenia kwalifikujących się sektorów rolnych i upraw oraz dotkniętych obszarów geograficznych;
 - c) kryteria stosowane do określenia rolników kwalifikujących się do nadzwyczajnego wsparcia finansowego i związane z nimi kwoty;
 - d) metody i proces stosowane przy rozdzielaniu unijnego nadzwyczajnego wsparcia finansowego dla rolników;
 - e) zamierzony wpływ środków w celu zrekompensowania rolnikom strat gospodarczych wynikających ze strat w produkcji;
 - f) działania służące sprawdzeniu, czy dzięki środkom osiągnięto zamierzone skutki;
 - g) działania służące unikaniu zakłóceń konkurencji oraz nadmiernej rekompensaty;
 - h) prognozę dotyczącą płatności wydatków Unii, w podziale na miesiące do dnia 28 lutego 2027 r.;
 - i) poziom dodatkowego wsparcia krajowego, które ma zostać przyznane na podstawie art. 1 ust. 9;
 - j) działania, które mają zostać podjęte w celu kontroli kwalifikowalności rolników i ochrony interesów finansowych Unii.

2. Najpóźniej do dnia 31 lipca 2027 r. Chorwacja, Cypr, Portugalia, Rumunia i Słowenia powiadamiają Komisję o łącznej kwocie wypłaconej na każdy środek, w stosownych przypadkach, w podziale na unijne nadzwyczajne wsparcie finansowe i dodatkowe wsparcie krajowe, oraz o liczbie i rodzaju beneficjentów, a także o ocenie skuteczności środka.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 lipca 2026 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN